

Waterschap Rivierenland leidt medewerkers op met leerarrangementen

Goed opgeleid en

Waterschap Rivierenland te Tiel heeft een woelige periode achter de rug. In de afgelopen paar jaar zijn acht kleinere waterschappen samengevoegd tot één groot waterschap, dat zich uitstrekt van de Duitse grens tot aan de Biesbosch. Waterschap Rivierenland is nu een van de grotere waterschappen in Nederland en wil zich verder professionaliseren.

Rob van de Lagemaat: "Het zou goed zijn als andere waterschappen ook kennis van de leerarrangementen namen."

Een direct gevolg van de fusie was dat op allerlei gebieden de werkprocessen aangepast en gelijkgetrokken moesten worden. Zo ook binnen de afdeling Operationele Zuivering (OZ), die de 39 zuiveringsinstallaties en 184 rioolgemaal beheert en onderhoudt.

Rob van de Lagemaat is bij Waterschap Rivierenland coördinator van de Onderafdeling Noord van de Afdeling Operationele Zuivering. Deze afdeling – 85 personen groot – draagt zorg voor beheer en onderhoud van rioolwaterzuiveringen, rioolgemaal en persleidingen. Als projectleider is hij verantwoordelijk voor het opleidingstraject, dat sinds enkele maanden loopt.

Behoeftte aan opleiding

Hij schetst hoe de behoefte aan opleiding van de medewerkers ontstond: "Omdat in 2002 de reorganisatie in aantocht was, vonden we dat we moesten werken aan de professionaliteit en marktwaarde van onze medewerkers. Zij die de nieuwe manier van werken niet konden of wilden meemaken, zouden dan makkelijker elders terechtkunnen."

Een van de veranderingen binnen de afdeling OZ was dat niet langer elke zuiveringsinstallatie zijn eigen vaste team heeft. In plaats daarvan werd gekozen voor een onderscheid tussen installatiebeheerteams en mobiele onderhoudsteams in elk van de drie onderafdelingen. Deze verandering had consequenties voor de manier van werken, de personeelsbezetting en het aantal leidinggevendenden dat nodig was.

Erkend diploma

De eerste stap, in 2002 en 2003, was een intern assessment, legt Rob van de Lagemaat uit: "Geheel naar eigen inzicht, maar wel in samenwerking met de VAPRO-OVP uitgevoerd,

Waterschap Rivierenland in vogelvlucht

Het Waterschap Rivierenland is een zogenaamd *all-in* waterschap wat wil zeggen dat het zowel waterstanden reguleert en dijken beheert als zorg draagt voor schoon oppervlaktewater, onder meer door middel van rioolwaterzuivering. In het Zuid-Hollandse deel van het gebied heeft Waterschap Rivierenland ook de zorg voor wegen en fietspaden.

Meer informatie: www.wsrl.nl

toonaangevend

op de eigen installaties. Wat later, in 2004, kwam de behoefte op om onze medewerkers een landelijk erkend diploma te laten halen. Door onze contacten met VAPRO-OVP wisten we inmiddels dat met een extra 20 tot 30 procent inspanning ten opzichte van een interne opleiding onze mensen een VAPRO-diploma zouden kunnen behalen. In die tijd is trouwens voor bepaalde functies het bezit van een procesoperator-diploma verplicht gesteld."

Senior zuiveringstechnici die een grote zuivering of slibverwerking beheren, dienen nu het VAPRO B-diploma te behalen; zuiveringstechnici die één of meerdere kleine zuiveringen beheren het VAPRO A-diploma. Werktuigbouwkundige of elektrotechnische vakmensen van de onderhoudsdienst dienen de praktijkkwalificatie op VAPRO A- of B-niveau te behalen. Sommigen bleken echter in staat het VAPRO C-diploma te halen.

Eerder Verworven Competenties (EVC)

De eerste stap in het project was een EVC-procedure, waarbij de competenties van alle betrokken medewerkers in kaart werden gebracht. "Deels was dit een interne procedure,

deels werd er gekeken naar landelijke criteria", licht Rob van de Lagemaat toe, "Van de 29 betrokken medewerkers kon niemand direct een diploma halen, maar sommige hoefden op grond van hun kennis en ervaring nog maar weinig bij te leren. Andere medewerkers – bijvoorbeeld collega's die net een promotie hadden gehad – moesten nog wel flink aan de bak. Overigens realiseerde consultant Gert van Dam van VAPRO-OVP een soepel lopende procedure, goed aangepast aan onze situatie."

Werkplekanalyse

Op advies van VAPRO-OVP besloot het Waterschap de opleiding te baseren op leerarrangementen, waarbij de lesstof optimaal is aangepast aan de bedrijfssituatie. Om de leerarrangementen goed te kunnen ontwikkelen, was een analyse van alle werkplekken noodzakelijk. Rob van de Lagemaat: "Vorig jaar is door VAPRO-OVP-consultant Andries de Boer deze werkplekanalyse (WPA) uitgevoerd. We hebben nu een heel mooi overzicht van de verschillende werkplekken, inderdaad een prima basis voor de ontwikkeling van de leerarrangementen. De WPA is voor ons bovendien een goed

Rob van de Lagemaat: 'Zuiveringstechnici die een grote zuivering of slibverwerking beheren, dienen nu een VAPRO-diploma te behalen.'

instrument om aan nieuwe medewerkers te kunnen uitleggen hoe een bepaalde werkplek er uitziet en wat er nodig is om op die plek goed te kunnen functioneren."

Leerarrangementen

De leerarrangementen zijn inmiddels ontwikkeld. Dit gebeurde door een team bestaande uit Ad Bekers, opleidingscoördinator bij ROC Midden Nederland, Van de Lagemaat zelf, Judith van der Wijk, docente van het Centrum Bedrijfs Training (CBT) en voormalig technoloog bij een zuiveringschap, en de consultants Hanneke van Gaans, Andries de Boer en Jan-Willem van het Hof van VAPRO-OVP. Op deze manier kon worden gegarandeerd dat de lesstof voldoet aan landelijke criteria, dat deze inhoudelijk in orde is en onderwijskundig de toets der kritiek kan doorstaan. Behalve vakinhoudelijke lesstof bevatten de leerarrangementen onderdelen die ingaan op de ontwikkeling van competenties, zoals samenwerken en geven of ontvangen van feedback.

Rob van de Lagemaat: "Met de ontwikkeling van de leerarrangementen marcheerden we voor de muziek uit, dat wil zeggen dat we steeds die arrangementen klaar hadden die voor de opleiding nodig zijn."

Theorie en praktijk

De werknemers krijgen momenteel 4 uur per week les van docente Judith van der Wijk. Vijftigplussers zijn vrijgesteld van de opleiding, maar enkelen van hen kiezen toch voor deelname aan het traject.

Omdat de opleiding een hechte integratie van theorie en praktijk biedt, is praktijkbegeleider Johnny Muller aangetrokken om medewerkers bij hun praktijkopdrachten te begeleiden.

"Overigens geven we af en toe ook klassikaal onderwijs", voegt Rob van de Lagemaat hieraan toe, "als we zien, onder meer op basis van de EVC's en de werkplekanalyse, dat het merendeel van de mensen specifieke kennis moet aanleren." Sommige medewerkers, al jaren uit de schoolbanken, moeten wennen aan het concept van leren aan de hand van het uitvoeren van opdrachten op hun werkplek. Hun referentiekader is dat van het klassikaal onderwijs, dat flink verschilt van de aanpak die Waterschap Rivierenland heeft gekozen. "Wel gaat er zo langzamerhand bij iedereen nu de knop om. Het begint te wennen", constateert Van de Lagemaat.

Mooie bank van kennis, vaardigheden en houdingsaspecten

Volgens Rob van de Lagemaat is het nog te vroeg om iets te kunnen zeggen over de resultaten van de opleiding: "Sommige collega's zullen binnenkort klaar zijn, maar andere zijn nog bezig tot halverwege 2008. Wel zie ik dat sommigen van hen meer over hun werk gaan nadenken. Zo heeft een collega die met VAPRO C bezig is, voor zijn opleiding een onderzoek gedaan waar we nu veel profijt van hebben. Weer andere collega's vinden het duidelijk prettig om dieper in hun proces te kunnen duiken."

Rob van de Lagemaat is ingenomen met de leerarrangementen die Waterschap Rivierenland nu in huis heeft: "Het is een mooie bundeling van kennis, vaardigheden en houdingsaspecten! Misschien kan dit nog eens dienen als basis voor één landelijke opleiding, met verschillende niveaus en variaties. Het zou goed zijn als andere waterschappen er ook kennis van namen."

Ervaringen van Waterschap Rivierenland

- De opleiding wordt geheel in-company gegeven. "Dat maakt het laagdrempelig."
- De samenwerking tussen VAPRO-OVP, ROC Midden Nederland en CBT verloopt prettig. "Zeker gezien het feit dat het een nieuw traject is voor iedereen."
- Na de EVC-procedure was het opleidingstraject voor iedereen duidelijk. "VAPRO-OVP stelde zeer heldere rapportages op."